

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra slovanských jazyků a literatur
Oddělení českého jazyka a literatury

Bakalářská práce

Vyjadřování emocí, citů a nálad prostřednictvím internetové komunikace

Vypracovala: Marie Fedrová
Vedoucí práce: Mgr. Michaela Křivancová, Ph.D.

České Budějovice 2016

Poděkování

Chtěla bych poděkovat mé vedoucí bakalářské práce Mgr. Michaele Křivancové, Ph.D. za její pomoc, vstřícnost a cenné rady, které mi poskytla při psaní této práce.

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci na téma „Vyjadřování emocí, citů a nálad prostřednictvím internetové komunikace” jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované

Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí práce a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce.

Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikační práce Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne

.....

Marie Fedrová

Anotace

Bakalářská práce se zabývá vyjadřováním emocí, citů a nálad prostřednictvím internetové komunikace. Práce je rozdělena na dvě části: část teoretickou a část analytickou.

Teoretická část shrnuje dosavadní poznatky o internetové komunikaci, neverbální komunikaci a stručně představuje emoce v nejširším slova smyslu.

Analytická část si klade za cíl charakterizovat tzv. „smajlíky“, jež jsou užívány v psané komunikaci prostřednictvím internetu. Důležitým bodem analytické části je ucelení přehledu, jak a které emotikony použít v konkrétní situaci.

Klíčová slova: komunikace, internetová komunikace, mimika, emoce, emotikony

Abstract

The Bachelor's thesis deals with the expression of emotions, feelings, and moods through internet communication. The thesis is divided into two parts: a theoretical and an analytical part.

The theoretical part summarizes the existing knowledge on internet communication and nonverbal communication, and briefly introduces emotions in the broadest sense.

The analytical part aims to define 'smileys' which are used in written communication on the Internet. An important point of the analytical part is a comprehensive overview on how and what emoticons to use in a particular situation.

Keywords: communication, internet communication, facial expression, emotions, emoticons

Obsah

1 Úvod.....	7
2 Teoretická část	8
2.1 Komunikace	8
2.1.1 Definice pojmu komunikace	8
2.1.2 Mluvenost a psanost	9
2.1.3 Internet a internetová komunikace	10
2.1.4 Výhody a nevýhody elektronické komunikace	11
2.1.5 Druhy internetové komunikace	13
2.1.6 Netiketa.....	19
2.2 Neverbální komunikace.....	20
2.2.1 Mimika.....	22
2.3 Emotikony a emoce.....	25
2.3.1 Emotikony.....	25
2.3.2 Emoce	26
3 Analytická část	28
3.1 Běžně užívané emotikony aneb Každý je zná.....	28
3.2 Méně užívané emotikony.....	31
3.3 Zkratky v internetových komunikacích.....	33
3.3.1 Další užívané zkratky bez příznaků emocí	35
3.4 Vyjádření pocitů v příspěvcích na Facebooku.....	36
3.5 Emoce na Skypu.....	39
4 Závěr.....	42
5 Seznam použitých pramenů	43
5.1 Literatura.....	43
5.2 Internetové zdroje.....	45
6 Přílohy	47

6.1 Příloha č. 1	47
6.2 Příloha č. 2	48
7 Seznam příloh.....	49

1 Úvod

Internet a internetová komunikace v dnešní době téměř žádného člověka nepřekvapí. V 21. století je komunikace skrze internet brána jako automatická, běžná záležitost. Téměř každý člověk (v práci, domácnosti) komunikuje přinejmenším pomocí e-mailu. Prostřednictvím psané komunikace lidé také mají možnost vyjadřovat své momentální emoce, a to díky tzv. emotikonům, které se vyskytují především na sociálních sítích.

Tato bakalářská práce se proto zabývá tématem, jak vyjadřovat emoce, pocity a nálady prostřednictvím internetové komunikace. Práce je rozdělena na část teoretickou a část analytickou.

V teoretické části je definováno, co zahrnuje termín komunikace. Dále je představena internetová elektronická komunikace, její nesporné výhody i nevýhody. Práce se také zabývá nejznámějšími sociálními sítěmi a internetovými komunikátory. Dalším předmětem zájmu je neverbální komunikace. Pod neverbální komunikaci patří mimo jiné i mimika, která je pro tuto práci nejdůležitější z hlediska vyjadřování emocí. Mezi emoce v nejširším slova smyslu jsou řazeny emoce v užším smyslu, nálady a pocity.

Část analytická se zabývá charakterizováním nejznámějších, ale i méně známých emotikonů, se kterými se lze nejčastěji setkat v e-mailu a internetových stránkách, jako jsou např. Facebook, Lidé.cz či Líbímseti.cz. Práce seznamuje i s anglickými zkratkami, které jsou pro internetovou komunikaci mladistvých nepostradatelné, jsou využívány mnohdy častěji než zkratky české, jimiž se práce také zabývá. Následuje analýza způsobu užívání emotikonů pro vyjádření pocitů a emocí, které uživatel prožívá prostřednictvím webkamery při telefonování po Skypu.

2 Teoretická část

2.1 Komunikace

2.1.1 Definice pojmu komunikace

Pojem „komunikace“ má mnoho různých definic. Jedná se o definice, o kterých píší jak autoři z hlediska psychologického, tak autoři z hlediska lingvistického. Oldřich Tegze (2003) mluví o komunikaci, která je základem naší existence. Bez komunikace by lidé nebyli schopni přežít. Již při početí totiž od svých rodičů získávají genetickou výbavu, která obsahuje základní prostředky pro přežití. Základní prostředky pak lidem slouží k tomu, aby mohli splynout s okolím a chránit se před nebezpečím. Vojtěch Černý (2007, s. 3) definuje komunikaci takto: *„Komunikace je považována za základ mezilidského styku a je definována jako vzájemná výměna významů mezi lidmi, uskutečňovaná především prostřednictvím používání konvenčních symbolů.“*

Jan Kořenský ve svém díle Komunikace a čeština (1992) píše o komunikaci jako o širokém pojmu, který zahrnuje informační a duchovní kontakty mezi lidmi i v případě, že se nejedná jen o vztahy, které jsou uskutečňované řečí.

Čechová, Krčmová, Minařová (2008) uvádějí, že k dorozumívání a lidské komunikaci nám slouží jazyk. Jazyk má hlavně funkci dorozumivací (komunikační). Cílem jazyka pak je přenést určitá sdělení.

Marie Čechová a kolektiv (1996) vymezují pět základních složek, které při komunikaci vstupují do popředí: **účastníci komunikace (komunikanti)** - dochází mezi nimi k interakci a jejich záměru, **způsob kontaktu (spojení) komunikantů** a vztahy mezi nimi, **téma** - skutečnost, o které se mluví, **kód** - dohodnutý systém znaků pro přenos informace a **kanál komunikace** - soustava prostředků a prostředí sloužící k přenášení signálu, ke spojení komunikantů (pomocí telefonu, televize atd.).

Na komunikaci s druhými lidmi je zajímavé, že jsme její součástí. To znamená, že ji svými názory do jisté míry ovlivňujeme, a tak k ní přispíváme. Je tedy často obtížné porozumět komunikační výměně, jelikož se na ní ve stejném čase i podílíme (Vybíral, 2005).

Zpravidla rozlišujeme dva druhy komunikace. Komunikaci verbální – ústní, uskutečňovanou pomocí slov a komunikaci neverbální – komunikace beze slov, do níž patří např. gesta, mimika, postoje (budeme se jí věnovat více v jiné kapitole). V díle od Marie Čechové a kolektivu (1996) Čeština – řeč a jazyk, se však vyskytuje třetí druh

komunikace, a tou je verbálně-neverbální komunikace, při níž dochází ke kombinaci prostředků verbálních a paralingválních s prostředky neverbálními.

Kromě druhů komunikace se dále rozlišují i její prostředky, jež jsou vybírány podle aktuální situace. Někdy tedy lidé mají možnost prostředku osobního rozhovoru, jindy využijí např. telefonního spojení. Podle těchto prostředků jsme schopni rozlišit kontakt přímý a kontakt nepřímý. U přímého kontaktu se jedná o osobní rozhovor „tváří v tvář“. Světlá Čmejková a Jana Hoffmannová (2011) uvádějí, že při rozhovoru „tváří v tvář“ vyhodnocujeme také neverbální projevy. Nepřímým kontaktem pak může být dopis, vzkaz na záznamníku či lístečku, telefonický rozhovor a další.

V dnešní moderní době je velice rozšířená a oblíbená elektronická komunikace. DeVito (2001) ve své publikaci uvádí, že bez ohledu na svou vyspělost je elektronická komunikace podobná osobní rozmluvě. Nezáleží na tom, zda probíhá mezi dvěma osobami, v rámci malé skupiny nebo na veřejnosti. Dále píše, že své myšlenky změním jen na slova pomocí klávesnice a ty odešleme prostřednictvím modemu způsobem, který je podobný, jako když svá slova vysíláme vzduchem. Když tedy napíšeme dopis a odešleme ho (ať už poštou či e-mailem), zapojili jsme se také do komunikace, i když zde chybí bezprostřední odpověď.

2.1.2 Mluvenost a psanost

Existují dvě podoby jazyka. Jazyk **mluvený** – mluvíme a mluvené slovo posloucháme a jazyk **psaný** – píšeme a čteme.

Čmejková, Daneš, Kraus a Svobodová (1996) uvádějí, že mluvený jazyk je z hlediska vývoje lidského rodu a lidské řeči starší. Dá se tedy říci, že mluvený jazyk je historicky primárním, zatímco jazyk psaný je jazykem sekundárním.

Při mluvené podobě jazyka nepoužíváme jen slova. Na přenosu ústní informace se podílejí i neverbální prostředky. To potvrzuje i sdělení Čmejkové, Daneše, Krause a Svobodové (1996, s. 10): „[...] *mluvený projev je multidimenzionální (vidíme gesta, mimiku, slyšíme hlas, intonaci), psaný projev se opírá o jeden kanál (jak se odborně říká), jen o ten grafický. Čteme-li psaný text, chybí nám možnost jakéhokoliv kontaktu s autorem. Mezi autorem a čtenářem bývá vzdálenost místní i časová.*“

Další rozdíl mezi mluvenou a psanou podobou jazyka spočívá v tom, že mluvený jazyk je spontánní a implicitní, zatímco jazyk psaný je explicitní (vyjádřený písmem). (Čmejková, Hoffmannová, 2011)

Je však třeba si dávat pozor na to, jak sdělovaný obsah vyzní. V tom je další rozdíl mezi mluvenou a psanou podobou. V případě přímé komunikace toho, kdo k nám promlouvá, vidíme, slyšíme jeho hlas a dokážeme proto dešifrovat, jak sdělovanou informaci myslí. Naproti tomu v psané podobě mohou tatáž slova vyznít odlišně a my se proto můžeme jen domnívat, jak autor konkrétní sdělení zamýšlel.

Mluvený projev bývá bezprostřednější, neobejde se bez citového zbarvení, jelikož lidé nějak reagují na posluchačovo chování. Autor mluveného projevu upravuje tempo řeči tak, aby posluchač stačil vnímat a chápat sdělený obsah. Snaží se o to, aby obsah mluveného projevu nebyl hlasově monotónní a posluchači se tak nenudili (Čechová a kolektiv, 1996).

V psaném projevu má pisatel dost času rozvrhnout a promyslet si, co chce vlastně sdělit. Psaný text tak bývá urovnanější a kondenzovanější (zhuštěný). Psaná podoba projevu někdy může být i náročná na sledování (např. v chatech), oproti projevu mluvenému. Ovšem k psanému textu se můžou čtenáři kdykoliv vrátit a přečíst si ho znovu (počítač, knihy, dopisy). To u mluveného projevu nelze, protože mluvené slovo stále „ubíhá“ (Čmejková, Daneš, Kraus, Svobodová, 1996).

Obecně lze tedy konstatovat, že psaný text je náročnější na vyjadřování souvislostí a vztahů. Jeho typickým znakem je daleko propracovanější větná a textová výstavba a autor musí volit pečlivější jazykové prostředky než pro projev mluvený, který je často nepřipravený (Čechová a kolektiv, 1996).

Čmejková, Daneš, Kraus a Svobodová (1996) nakonec uvádějí, že někdy je důležitějším kritériem to, zda existuje mezi autorem a adresátem nějaký předpoklad zpětné vazby (tzn. možnost vzájemné interakce) než to, zdase jedná o projev akustický (mluvený) nebo optický (psaný).

2.1.3 Internet a internetová komunikace

Můžeme konstatovat, že v dnešní době je používání internetu již samozřejmostí. Prakticky každý člověk dnes užívá internet. Dokonce i někteří senioři jsou uživateli internetu. Někteří z nich totiž chtějí být moderní, tudíž chtějí umět téměř vše, co je pro mladistvé dnešní doby naprosto automatické. Dalo by se říci, že i pro seniory, kteří jsou stále pracujícími, je znalost internetu téměř nezbytná, jelikož téměř každá práce již dnes podléhá alespoň minimálním zkušenostem s internetem.

Pomocí wifi připojení (bezdrátové propojení přenosných zařízení) se lze k internetu připojit všude tam, kde je tato síť k dispozici. Jak už bylo zmíněno, internet

je velice rozšířen, takže internetové připojení lidé najdou ve většině kavárenských zařízení, hotelů, restaurací, obchodních center a v mnoha dalších zařízeních. A pokud se nepřipojí pomocí wifi zařízení, které je většinou již zcela zdarma, pak někteří lidé ve svých zařízeních (mobilních, počítačových) mohou mít zaplacená internetová data, z kterých mohou čerpat, aniž by museli čekat na to, až přijdou někam, kde se nachází internetové připojení.

V současnosti již většina domácností disponuje internetovým připojením. Bez něj se prakticky neobejde dnes ani žádná firma, která je v dnešní době stavěna na práci a informacích vycházejících z internetu. Ať už lidé přijdou do jakékoliv firmy, která vychází z technologických pokroků, můžou si povšimnout, že už jen málokde uvidí šablony s informacemi, účetnictvím a dalšími věcmi, které jsou vyskládané v poličkách. Nyní stačí přijít, zadat patřičné údaje do počítačového systému či internetového systému a bez námahy vše počítač vyhledá sám. Tento systém funguje i u lékaře. Samozřejmě, jak ve firmách, tak i u některých lékařů naleznou papírové kartotéky dodnes, ale čím dál rozšířenější je počítačová kartotéka s informacemi o pacientovi. A opět bez námahy, stačí jen pár „kliknutí“.

Za internetovou komunikaci je považován způsob komunikace, který se neobejde bez technických zařízení, jako jsou např. počítač, tablet, mobilní telefon, iPod a další. Pravděpodobně každý člověk disponuje přinejmenším mobilním telefonem. Záleží ale na tom, jaký mobilní telefon má – jestli klasický (nedisponuje internetovým připojením, nemá možnost aplikací) nebo „chytrý“ telefon, který má možnost internetového připojení. Pro mobilní telefony jsou dnes k dispozici aplikace (např. Messenger, WhatsApp), skrze něž se dá komunikovat, ovšem žádná z nich se neobejde bez připojení k internetu. Pokud jsou splněna tato dvě kritéria (technické zařízení a internetové připojení), pak ještě následuje třetí kritérium, kterým je jistá zkušenost s nástroji (mobilní telefon, myš, klávesnice, monitor, reproduktory, webkamera aj.), ale také technická gramotnost, jak pracovat s internetem a internetovými komunikacemi.

2.1.4 Výhody a nevýhody elektronické komunikace

Každý člověk je odlišná osobnost, je tedy jen na něm, jak moc a silně si připustí „k tělu“ elektronickou komunikaci. Mladí lidé (hlavně teenageři) se v dnešní době bez elektronické komunikace nejspíše neobejdou, zatímco pro starší lidi bude pravděpodobně taková konverzace neosobní. Elektronická komunikace má tedy své výhody a nevýhody, které si postupně představíme.

Jistou výhodou elektronické komunikace uvítají zaměstnanci, jejichž zaměstnání je založeno převážně na práci s internetem. Umožňuje jim pracovat mimo kancelář. To znamená, že mohou pracovat např. i z domova, kde si tak vytvoří své „virtuální pracoviště“. Jediné, co k práci potřebují, je např. počítač a hlavně internetové připojení. Domácí pracoviště má další nespornou výhodu. Zvyšuje produktivitu práce – odpadají tak starosti s dojížděním do práce. Tím, že nemusí dojíždět, si ušetří spoustu času. Pokud dojíždění do práce trvá delší dobu, člověka to jistě unaví, což se také nejspíše projeví na výkonu práce.

Internetové připojení ocení i matky na mateřské dovolené. V dnešní době není mateřská dovolená tak dobře placena a některé ženy mají tak pocit méněcennosti oproti svým mužům, kteří vydělávají. Ženy se tedy snaží najít nějakou práci prostřednictvím internetu jako přivýdělek. Nemusí se však jednat jen o pocit méněcennosti, některé ženy vidí v internetu možnost odreagovat se, např. po internetu chatovat.

Internet jistě ocení i nemocní, kteří mohou prostřednictvím internetu pracovat z domova. Jak ovšem udává Michal Rybka s Ondřejem Malým (2002), takovému soužití může upevnit rodinné vztahy anebo naopak přerůst v „ponorkovou nemoc“, pokud se doma nachází více rodinných příslušníků.

Anonymita na internetu může být výhodou i nevýhodou. Nejčastěji jsou uživatelé anonymní díky nicku (přezdívka), převážně na diskuzních skupinách a chatech (např. Lidé.cz). Pomocí anonymity, kdy uživatelé nemají strach z prozrazení jejich identity, se „otevírají“ světu. Štěpán Konečný (2011) píše, že pod ochranou anonymity se lidé snadněji vyjadřují a píší, co si doopravdy myslí a co cítí. V negativním slova smyslu ale pod anonymitou můžou ostatním lidem i lhát a škodit jim.

Nevýhodou elektronické komunikace je, že se může vyvinout ve workoholismus. Pokud lidé pracují z domova, mají tendenci pracovat mnohem déle (často od rána až do noci), než by pracovali v kanceláři. Tím, že právě tráví čas doma, kde je obklopuje rodina, necítí, že by bylo něco špatně, nebo že by zanedbávali sebe či rodinu. Kromě workoholismu je dalším problémem závislost. Závislost se rozvíjí poměrně rychlým způsobem. Může se jednat o závislost na sociální síti (lidem povětšinou stačí kontakt s nějakým cizím člověkem po internetu než kontakt s vlastní rodinou), nebo, jak se dočteme u Zuzany Hubinkové (2005), závislost na počítačových hrách, která se v dnešní době vyskytuje hlavně u dětí.

U Rybky s Malým (2002) je možno se dočíst, že s prací v domácím prostředí souvisí i značně obezita. Ta vzniká hlavně z nedostatku pohybu. Nedostatek pohybu pak

lidé musí kompenzovat nějakou zvýšenou sportovní aktivitou či změnou stravovacích návyků.

Rybka s Malým (2002) také píše, že internet uživatelům nabízí nepřehledné množství informací. Rizikem se pak stává, že sami přestanou vnímat, co je vlastně pro jejich práci podstatné, a co už ne. Nejsou schopni vyhledané informace třídit na primární a sekundární a často dokonce zjistí, že je internet pohltit natolik, že vyhledané informace se k jejich problematice v práci ani nevztahují.

2.1.5 Druhy internetové komunikace

Internetová komunikace je v dnešním světě velice populární. Důvodů, proč lidé komunikují skrze internet místo osobního setkání, je několik. Jedním z nejčastějších důvodů je vzdálenost. To znamená, že pokud od sebe dva lidé bydlí příliš daleko, nemají jinou možnost, jak spolu rychle komunikovat. Důvod ale však může být i opačný - existují lidé, kteří nevyhledávají osobní kontakt, stačí jim pouze tato možnost internetové komunikace.

2.1.5.1 Diskuzní skupina

Diskuzní skupina je také někdy označována jako diskuzní fórum či newsgroup. „*V diskuzních skupinách, někdy také chápaných jako asynchronní chat, probíhají diskuze účastníků ke zvolenému konkrétnímu tématu, [...].*“ (Jandová a kolektiv, 2006, s. 17)

Internetové diskuze se nejčastěji objevují pod články na zpravodajských serverech. Také se ale rozšiřuje fenomén foodblogů a stránek s recepty. Na nich si uživatelé vyměňují své názory, postřehy, zkušenosti, rady, co udělat jinak nebo lépe. Kromě toho mohou recept i ohodnotit pomocí škály nejčastěji jedné až pěti hvězd.

Než však uživatelé uveřejní na diskuzním fóru svůj příspěvek, musí se přihlásit pomocí tzv. nicku. Jestliže přihlášení pomocí nicku proběhlo bez problémů, můžou vložit příspěvek. Příspěvek je nejčastěji reakcí k danému hlavnímu tématu nebo reaguje již na některý předchozí příspěvek jiného uživatele. Existují dva druhy řazení příspěvků. První řazení je lineární. To znamená, že příspěvky jsou řazeny tak, jak přišly postupně za sebou v časovém sledu. Druhé řazení je hierarchické – reakce lidí jsou řazeny přímo k daným příspěvkům. To jim umožňuje sledovat, jak se větví a rozvíjí diskuze.

Diskuzi však může řídit i jakýsi moderátor, který vložení příspěvků na diskuzní fóra povoluje nebo zakazuje. Pokud je dovolí, rozhoduje i o tom, v jakém pořadí budou příspěvky zveřejněny. Příspěvky mají určitý počet znaků, které nesmí přesáhnout.

Jestliže tedy uživatel ví, že jeho příspěvek bude obsahově delší, je třeba ho srozumitelně rozdělit a publikovat postupně.

Stejně jako v e-mailu, i zde může komunikace probíhat mezi dvěma účastníky, s tím rozdílem, že obsah jejich komunikace nezůstane soukromý, ale uvidí ji další účastníci internetové diskuzní skupiny. Komunikace mezi dvěma lidmi na diskuzních fórech je ovšem méně pravděpodobná, než vyjadřování většího počtu lidí k daným příspěvkům.

2.1.5.2 Chat

Chat je charakterizován jako virtuální prostor, ve kterém uživatelé mohou psát anonymně skrze jejich nick – pouze v případě, pokud jejich nick mezi ostatními uživateli není již známý. Obecně to znamená, že každý člověk se na chatu může a nemusí vydávat sám za sebe. Má možnost se rozhodnout, zda se bude vydávat sám za sebe a psát pravdivě tak, jak to cítí, nebo si bude vymýšlet. Lhát a vymýšlet si však lze i pod svým vlastním jménem. Rozhodně je třeba si dávat pozor na to, aby každý uživatel, který je účastníkem chatu, nebral každé slovo, které si na něm přečte, zcela vážně.

Na chatu komunikuje poměrně velké množství lidí, kteří na rozdíl od e-mailu a diskuzních fór musí být v okamžiku bezprostředně probíhající komunikace on-line. Jakmile se uživatel přihlásí pomocí svého nicku, vybere si některou z místností (chatroom, kanál) na jednom ze serverů, které tento typ komunikace umožňují. V České republice se jedná především o domény Centrum.cz, Atlas.cz nebo Seznam.cz. Na doméně Seznam.cz uživatel nalezne nejznámější český chat www.lide.cz, kde jsou již několik let stálé a oblíbené místnosti, např. Absolutně nejlepší pokec 15-25 (věkové rozpětí uživatelů). Nalezne zde i místnosti, které slouží jako seznamka nebo místnosti se sexuální a erotickou tematikou (viz příloha).

Ve zvolené místnosti má účastník možnost komunikovat buď se všemi účastníky chatu, nebo se obrací pouze na jednoho z nich. To lze pomocí některých místností, které dovolují tzv. šepot. Šepot znamená, že komunikace mezi dvěma účastníky bude pro ostatní chatující nedostupná, tudíž ji neuvidí.

V chatu již účastník nenajde dlouhé věty a souvětí tak, jako tomu bylo např. v elektronické poště. Je také pravděpodobné, že už se nebude jednat ani o spisovnost. Chat je závislý na rychlosti odpovědi, protože pokud je v místnosti přihlášeno několik uživatelů, starší texty s přibývajícím počtem nových textů vymizejí,

a pokud pisatel nemá dobrou paměť a není hbitý ve sledování textů, často se ztrácí v tom, co se řešilo např. před pěti minutami.

2.1.5.3 E-mail

E-mail dnes patří k nejhojněji využívaným službám na internetu. Nejen, že téměř každý člověk ve vyspělých státech je dnes majitelem své vlastní e-mailové adresy, ale není výjimkou, že má i více e-mailových adres. Nejpravděpodobněji se lidé setkají se dvěma e-mailovými adresami jednoho uživatele – osobní a pracovní e-mail.

Dalo by se říci, že elektronická pošta (e-mail) nahradila posílání dopisů poštou. Oproti ručně psaným dopisům posílaným poštou je tento způsob komunikace po internetu daleko rychlejší. To potvrzuje i Světlá Čmejrková (1997) ve svém článku v časopise Naše řeč: *„Časový rozdíl mezi produkcí a recepcí e-mailu je buď značně redukován (pisatel počítá s tím, že adresát otevře e-mailovou poštu brzy, nejméně jednou za den), anebo je tu i možnost simultánního rozhovoru po síti (on-line).“* Najdou se však lidé – především senioři, kteří preferují stále ručně psané dopisy, které jim přijdou osobnější.

Elektronickou poštu tak dnes lidé využívají např. na objednání nějakého zboží, ke komunikaci mezi zaměstnanci a zaměstnavatelem apod. V e-mailu se nemusí jednat jen o psaný text, neboť jej lze doplnit o libovolnou přílohu. Ta může být v podobě textového souboru (např. dokument ve Wordu), fotografie, videa či nějaké zvukové stopy.

Určitou výhodou elektronické pošty je, že uživatelé e-mailu nemusí být připojení on-line, zpráva je uložena na jejich adrese asi po dobu tří měsíců, než se automaticky smaže. To znamená, že e-mail si můžou přečíst s několikadenním zpožděním, a poté na něj teprve reagovat. Než na daný e-mail zareagují, je potřeba si rozmyslet, co na něj odepíší, zda se také bude jednat o formální či neformální podobu textu a vyhnout se případným pravopisným chybám.

Další výhodou se jeví soukromí elektronické pošty. Pokud e-mail nedají přečíst další osobě, obsah textu zůstane jen mezi dvěma partnery (one-to-one) – to však platí i pro ručně psanou korespondenci. Pokud svůj e-mail pošlou více lidem (one-to-many), obsah zprávy je rozšířen mezi několik příjemců (Jandová a kolektiv, 2006).

2.1.5.4 Facebook a možnosti

„Slouží k propojení přátel a známých a k vzájemnému sdílení (zveřejňování) informací, fotografií, videa, zajímavých odkazů (tedy obsahu). Může být komunikačním

prostředkem, správce alb s písněmi, hlídačem narozenin vašich známých a rodiny atd.“(Kulhánková, Čamek, 2010. s. 22)

Na internetové stránce (<http://newsroom.fb.com/>) je možno se dočíst, že Facebook právě 4. února 2016 „oslavil“ 12. narozeniny – založen byl roku 2004 a jeho zakladatelem je někdejší student Harvardské univerzity, Mark Zuckerberg. Není tak velkým překvapením, že např. za prosinec 2015 bylo 1,04 miliardy v průměru denně aktivních uživatelů.

Registrovat na Facebook se v dnešní době může téměř kdokoliv. Kromě zaregistrovaných lidí je možno na Facebooku nalézt i různé stránky, na kterých si uživatel může přečíst různé tipy, triky a další informace. I když firmy a instituce povětšinou mají i své webové stránky, Facebook využívají k tomu, že s potenciálními zákazníky můžou skrze Facebook komunikovat – to pomocí webových stránek tak snadno nejde. Pokud se tedy člověk chystá na Facebook zaregistrovat sám sebe, nestačí jen jeho nick jako ve výše zmíněných chatech, ale zadává veškeré osobní údaje, a to od pohlaví, přes jméno a příjmení, až po bydliště. Dá se říci, že zadání těchto údajů je na vlastní riziko, nikdy člověk neví, zda toho někdo nezneužije. Vyplnění údajů je povinné, ale existují tací uživatelé, kteří sice vyplní údaje všechny, ale vlastně nám o sobě neprozradí téměř nic, jelikož uživatel si údaje uzpůsobil tak, aby o něm téměř nic nevypovídaly, např. uživatel Kát'a Katýsek, bydliště – Česká republika.

Oproti ostatním sociálním sítím má Facebook jistou výhodu. Nejen, že Facebook slouží k poznávání lidí a psaní si s nimi, výhoda spočívá i v tom, že na Facebooku lze najít vše – různé aplikace, které obsahují testy (např. Jak dobře se vyznáš v autech, Co znamená tvoje jméno, Co je na tobě nejvíc sexy? a další), různé hry (FarmVille). Další z možností je i založení různých skupin. Ty se povětšinou odvíjejí podle stejných zájmů uživatelů (auta, filmy, divadla), nebo se objevuje skupina například spolužáků ze střední školy (která může nahrazovat dříve populární portál Spolužáci.cz), skupina všech uživatelů, kteří chodí například na Jihočeskou univerzitu a další jiné skupiny. Ve skupinách je možné nalézt nejen konverzaci mezi členy, ale i komunikaci, prostřednictvím které si uživatelé sdělují cenné rady, triky, zkušenosti, zkrátka postřehy na dané téma. Díky aplikaci Události má uživatel možnost sledovat, jaká událost v jeho okolí bude probíhat, kdo z jeho přidáných Přátel bude mít narozeniny (Facebook to automaticky připomíná sám, pokud přidáný Přítel má na své Zdi sděleny údaje o svém narození). Je také možné obdržet od našeho Přitele (uživatel, který si daného člověka a daný člověk zase jeho přijme na Facebooku za Přitele) pozvání na jeho soukromou

akci. Na pozvánce od Přítel tak uživatel vyčte téměř vše, jako kdyby to byla tištěná pozvánka, ještě navíc ale uvidí, kdo všechno z Přátel a dalších (pro něho cizích) uživatelů se zúčastní této navržené akce. Pozvánku snadno vytvoří každý uživatel Facebooku.

Jak komunikovat na Facebooku

Komunikovat na Facebooku lze dvěma způsoby. Prvním je napsání statusu (příspěvku) na vlastní Zeď (hlavní stránka Facebooku). Nejedná se však o komunikaci chatového typu, kdy autor statusu čeká okamžitě zpětnou odpověď. Ve statusu kupříkladu může sdělovat, že se mu ten den něco povedlo, nebo také nepovedlo, sdělovat emoce, pocity, nálady, a to buď z předpřipravené nabídky Pocity, nebo napsat přímo vlastními slovy, jak se cítí. Kromě Pocitů může využít i další předpřipravené nabídky (viz příloha): Sledování (název filmu), Čtení (název knížky, časopisu), Poslech (název skladby), Pití (jméno drinku), Jídla (např. večeře, hamburger, pizza aj.), Hraní (bowling s přáteli, název počítačové hry), Cestu do (Prahy, Brna, Londýna aj.), Podporu (např. nadaci Kapka naděje) a Oslavu (narozeniny, výročí).

Na status uživatelé reagují komentářem, na který může autor znovu odpovědět. Někdy ale uživatelé „kliknou“ jen na tlačítko „To se mi líbí“ a více není třeba dodávat.

Druhým způsobem je komunikace přes Zprávy (jedno chatové „okno“ konkrétního uživatele). Komunikace tak probíhá pouze mezi dvěma uživateli, což je nesporná výhoda, jak už zmiňuje Eva Jandová (2006) – lidé nejsou plně schopni vnímat několik mluvčích, kteří s nimi komunikují o různých tématech. Samozřejmě vždy mohou mít otevřených více „oken“ ke komunikaci a psát si tak s více lidmi najednou. Pokud zrovna uživatelé ztratí přehled, o čem se s konkrétním uživatelem bavili, vůbec to nevadí. Facebookové Zprávy jsou totiž zcela uchovatelné, a to po dobu neurčitou. To znamená, že mají vždy možnost „kliknout“ na položku Zprávy, najít si hledanou konverzaci, přečtou si, o čem si psali a mohou pokračovat v chatu dále.

Facebookový uživatel narazí i na konverzaci, kdy spolu komunikuje více uživatelů v jednom „okně“. Taková konverzace vznikne tak, že ji jeden uživatel (zatržením jmen jeho Přátel) založí. Studenti se např. v této komunikaci domlouvají, zda podniknou nějakou společnou akci, na termínu doučování apod. Tento druh komunikace se objevuje velmi zřídka a nemá dlouhého trvání. Když se vše mezi uživateli vyřeší, sami mohou konverzaci opustit nebo konverzace „vyhasne“, pokud uživatelé do ní dále nepošílají své příspěvky.

Seznam tzv. on-line uživatelů lze najít ve sloupci na pravé straně monitoru (obrazovka počítače). Pokud je daný uživatel, s kterým si jiný uživatel chce psát, zrovna on-line, „klikne“ na jeho jméno a můžou zahájit konverzaci. Jestliže je však off-line (není právě připojený), najde si jeho konverzaci ve Zprávách (pokud už si s ním někdy psal) nebo uprostřed horní obrazovky na Facebooku objeví kolonku „Hledat lidi, místa a obsah“, kam vepíše jeho jméno. „Vyhledávač“ mu umožňuje najít jeho profil (Zed' uživatele s jeho jménem a fotkami), kde „klikne“ na možnost Zpráva, a poté zahájí konverzaci.

V dnešní době je Facebook velmi rozšířen a vlastní zde profil téměř každý, od dítěte (registrace možná od 12 let), až po seniory. Facebook a celkově internet může být věcí zcela návykovou. To na svém tvrzení dokládá i Zuzana Hubinková (2005, s. 175): „*Lidé, kteří propadli kouzlu Internetu (bez ohledu zda pracují na dálku) se dají velmi dobře připodobnit k závislým na drogách.*“

2.1.5.5 ICQ

Zkratka ICQ je slovní hříčka pro program I seek you (v českém překladu znamená „hledám tě“). Je třeba mluvit o programu z toho důvodu, že, na rozdíl od všech výše vyjmenovaných komunikátorů, ICQ lidé nenajdou na běžné webové stránce jako Facebook, Lidé.cz apod. ICQ je potřeba si stáhnout jako komunikační program do počítače. Když do jakéhokoliv vyhledávače zadají heslo ICQ, nabídne jim to několik možností, odkud program stáhnout.

Primární stránkou, kde si lidé můžou ICQ stáhnout, je oficiální stránka pro ICQ – www.icq.com. Primární stránkou je proto, že zde vždy člověk sežene aktuální verzi programu. Už v roce 2002 psal Michal Rybka a Ondřej Malý ve své knize Jak komunikovat elektronicky, že sekundární stránkou v České republice pro stahování ICQ byla česká stránka Slunečnice – www.slunecnice.cz. Ta je populární i dnes - vyhledávač ji nabídne ke stahování ICQ jako jednu z prvních hned po oficiální stránce.

V dřívějších letech registrování probíhalo za pomoci uděleného devítimístného čísla, které vždy po třech číslicích oddělovala pomlčka. Funkce ICQ byla také omezena jen na chatování mezi dvěma lidmi, které si uživatel vybral z nabídky jeho přidáných Přátel. Do konverzace se mohli také připojit i ostatní Přátelé. Chatové okno bylo vybaveno několika základními emotikony a služba jako taková nabízela i různé hry na zpestření chatování. Některé hry se daly hrát samostatně, některé ve dvojicích.

Pokud si ICQ uživatel stáhne dnes, zaregistruje modernizaci. Už se nepřihlašuje pomocí devítimístného čísla, ale zadává vlastní telefonní číslo. ICQ je daleko

přehlednější a kromě chatování uživatelům nabídne i možnost zcela zdarma telefonovat kamarádům prostřednictvím sítě, ale dokonce i přímo na mobilní telefony. Najdou zde nepřeberné množství emotikonů, od grafických až po animované.

Dle mého názoru je ICQ na stejné úrovni ve svých možnostech jako Skype, jen Skype je, domnívám se, pravděpodobně využívanější.

2.1.5.6 Skype

Na oficiální stránce Skypu (www.skype.com) je možno se dočíst, že byl založen v roce 2003 a „[...] slouží ke sdílení společných aktivit s lidmi v době, kdy zrovna nejste spolu. Skype nabízí rychlé zprávy, hlasové hovory a videohovory, kterými usnadňuje sdílení životních zážitků s lidmi, na kterých vám záleží, bez ohledu na to, kde se nacházejí.“

Stejně jako ICQ, tak i Skype je komunikační program, který si je potřeba stáhnout. Jak už bylo řečeno, stažení může provést každý člověk na oficiální stránce Skypu nebo mu vyhledávač nabídne opět např. českou Slunečnici.

Registrace po uživateli nevyžaduje ani žádné devítimístné číslo a telefonní číslo, ale skypovou přezdívku. Pokud si uživatel vybere přezdívku, kterou vlastní už jiný uživatel Skypu, okamžitě na to bude upozorněn a musí si vybrat jinou, která bude Skypem schválena.

Po přihlášení do Skypu může uživatel buď jen tak chatovat, ale primárně je Skype užíván k telefonování mezi Přáteli. Umožňuje spojení s lidmi, kteří jsou třeba na druhé straně zeměkoule. Výhodou je, že jedinec může skloubit nejen telefonování, ale i chatování najednou. To znamená, že mluvit může s jedním uživatelem, ale přitom si psát s uživatelem jiným.

Stejně jako u ICQ, i zde uživatel nalezne velký počet emotikonů. Jestliže je daný uživatel majitelem „chytrého“ telefonu, může mít nainstalovanou mobilní verzi Skypu i v něm.

2.1.6 Netiketa

Český výraz netiketa vychází z anglického výrazu netiquette (net = síť, internet, etiquette = etiketa, pravidla chování) a v českém překladu slovo netiketa je možno definovat jako pravidla slušného chování na internetu.

Pravidla chování na internetu zpravidla uživatel nalezne na chatovacích serverech. Jsou vyvěšena formou doporučovaného chování na chatu nebo jako formou popisu nevhodného chování a zakázaných aktivit. U popisu nevhodného chování se

uživatelé mohou dočíst i o sankcích, které je neminou, pokud se nebudou chovat podle pravidel.

Obvykle by si uživatelé chatovacích serverů měli dávat pozor na to, jaký obsah zveřejňují. Neměli by se uchýlovat k obsahu, který někoho uráží (např. rasistické názory), k propagování drog, šíření pornografie atd. S tímto souvisí i problém anonymity. Té by neměli zneužívat k šíření těchto různých nedovolených obsahů. Bohužel uživatelé se cítí anonymitou chráněni, tudíž často dochází k šíření pornografie a názorů, které jsou v rozporu s etiketou.

Problematické je to, že každý člověk interpretuje písemné vyjádření jiným způsobem. Často se stává, že obdrží zprávu, která se mu jeví jako útočná nebo kritická. Je tedy si třeba uvědomit, zda se nejedná o provokaci či sarkasmus. Zpráva tak nemusí být míněna vážně, jen uživatelé ji mylně pochopili.

Dbaní na formu zpráv je dalším bodem v netiketě. Jinak si lidé budou psát s kamarády, jinak s neznámými lidmi a úplně jinak například s institucemi. V konverzaci mezi kamarády je možné vynechat oslovení a použít zkratky, často se nedbá ani na pravopis. To vše si ale u neznámých lidí či institucí není možné dovolit. V první řadě by se mělo dbát na oslovení, velká písmena a interpunkci a po sdělení obsahu zprávy nesmí chybět vlastní podpis.

Dále je nepřijatelné chování, které narušuje komunikaci druhých lidí. Sem patří např. vulgarismy, opakování stále stejného textu. Obtěžovat sexuálními narážkami v místnostech, které se nezabývají sexuální tematikou, je též nevhodné.

Zákaz platí pro zveřejňování webových stránek s osobními údaji (osobní webové stránky, telefonní čísla – mobilní Facebook telefonní číslo vyžaduje) nebo webových stránek s reklamou.

2.2 Neverbální komunikace

Definici pojmu „neverbální komunikace“ ve své knize vystihl Vojtěch Černý (2007, s. 17): „*Neverbální komunikace zahrnuje veškeré komunikační projevy, které nesignalizujeme pomocí slov. Komunikujeme, i když nemluvíme.*“ Často se místo výrazu „neverbální komunikace“ čtenáři setkají s pojmem „nonverbální komunikace“. Oba dva výrazy ovšem znamenají totéž.

Neverbální komunikace existovala dříve než komunikace verbální. Jaro Křivohlavý (1988) ve své knize píše, že tato prvotní existence neverbální komunikace platila nejen pro vývoj lidstva (fylogeneze), ale i pro vývoj jedince (ontogeneze).

Mnoho autorů - např. Křivohlavý (1988), Vybíral (2005) se shoduje na tom, že neverbální komunikace se dá vyjádřit mnoha způsoby, mezi něž patří např.:

- výraz obličeje
- oddálení
- dotyky
- postoje
- pohyby
- gesta
- pohledy
- tón řeči
- úprava zevnějšku.

Křivohlavý (1988) pak všechny tyto způsoby sjednocuje do jejich přímých názvů. Rozlišujeme tedy neverbální komunikaci pomocí kineziky (pohyby těla), proxemiky (sdělování přiblížením a oddálením), gestiky (gesta v celé části těla), mimiky (výrazy obličeje), pantomimiky (celkový obraz fyzického postoje), haptiky (dotyky) a paralingvistiky (sdělování úpravou zevnějšku- oblečení, účes atd.). Černý (2007) pak tento výčet rozšiřuje ještě o posturologii (držení těla).

Neverbální projevy mohou být bezděčné a záměrné. To znamená, že se projevují buď nezáměrně (z podvědomí), anebo intencionálně (záměrně, kontrolovatelně). Jaro Křivohlavý (1988) pojmenovává bezděčné neverbální projevy jako symptomy (příznaky). Příkladem symptomu může být reakce na úlek zblednutím, třes rukou, zčervenání při emocionálním vzrušení aj. Pro záměrný projev neverbální komunikace uvádí pojem „signál“. Signálem pak např. bývá podání ruky osobě, která právě přichází, gesta, která doprovázejí naši řeč a kterými si lidé pomáhají.

Často bývá otázkou, co je obsahem neverbální komunikace, co vše lze sdělit neverbální komunikací. Křivohlavý (1988) uvádí pět oblastí. První oblastí si lidé sdělují emoce, pod které patří pocity, nálady a afekty. Druhou oblastí lidé navazují tzv. intimnější styk, sblížení. Třetí oblastí se člověk snaží vytvořit dojem u druhého člověka o tom, „kdo jsem já“. Čtvrtou oblastí se lidé snaží záměrně ovlivnit postoj

partnera. A poslední, tedy pátou oblastí, se snaží řídit chod vzájemného styku. Černý (2007) uvádí, že neverbální komunikace navíc napomáhá řeči a nahrazuje řeč.

Oproti tomu Oldřich Tegze (2003) se zabývá hlavními okruhy, které tvoří obsah pojmu „neverbální komunikace“. Prvním okruhem je **komunikace činy**. Činy poukazují na soulad nebo naopak nesoulad prožívání, chování, jednání člověka s jeho postoji, názory a dalšími. Druhá oblast neverbální komunikace je **oblast vlastních produktů člověka**. Zde se jedná o to, že jakýkoliv tvořivý projev člověka vypovídá o jeho vnímání světa a jeho postojích. Třetím okruhem je **oblast cizích produktů**. V oblasti cizích produktů jde o výběr předmětů, aktivit a výtvorů, které k člověku přicházejí zvnějšku (např. si je kupuje, prohlíží, navštěvuje atd.). Jako nejzajímavější, nejdůležitější a nejhodnotnější je lidmi považována **oblast řeči těla**. Řeč těla je také ovšem nejkomplicovanější, co se týče vyjadřování. Posledním, ve výčtu pátým okruhem, je oblast neverbální komunikace, kterou tvoří **studium vztahů mezi individuálním a obecně sdíleným pohledem na život, míra jejich vzájemného souladu a nesouladu, míra energičnosti jednotlivých účastníků procesu nebo naopak antagonismus jedince a celku ve větších časových úsecích**. Do této oblasti zpravidla spadá vlastní postoj ke kultuře, malířství, hudbě, architektuře, literatuře aj.

2.2.1 Mimika

„Mimika je výsledek kontrakce svalů lidského obličeje.“ (Vávra, 1990, s. 12)

Lidský obličej je považován za nejdůležitější zdroj neverbální komunikace. Díky obličejí rozpoznáváme druhé lidi, a díky němu jsme schopni dešifrovat, v jakém rozpoložení se zrovna dotyčný člověk nachází. Nejčastěji tedy mimickými výrazy projevujeme emoce. Ty vidíme pouze při komunikaci „tváří v tvář“. Při internetové komunikaci však emoce druhého člověka nevidíme (pokud po Skypu zrovna nehovoříme a dotyčného nevidíme na videokameře), proto jsou emoce nahrazeny emotikony. Křivohlavý (1988) ve své knize ovšem uvádí, že co je možno pozorovat v obličejí, nejsou jen emoce. Mimikou sdělujeme i další věci, jako jsou např. kulturně tradovaná gesta (tzv. zdvořilostní úsměv) a instrumentální pohyby (výrazy obličeje při kýčání).

Mimický projev je třeba při mluvené komunikaci dobře pozorovat. Na mimice se kromě čela, tváře, očí, nosu, úst a brady podílejí další části obličeje. Těmito částmi mohou být pohyby hlavy, ale i pokožka tváře (napínání, prohýbání). Jestliže člověk při

komunikaci emoce nevyjadřuje a zachovává tzv. „kamennou tvář“, z které nevyčteme prakticky nic, pak nás konverzace s tímto typem člověka přivádí do nejistoty a rozpaků.

Vávra (1990) ve své studii zavádí pojem „obličejové formule“. Obličejové formule nám říkají, z čeho se obličejové projevy skládají a čím se liší od jiných obličejových projevů. Mimickým výrazům, které mají stejný význam a alespoň jednu společnou funkční jednotku, se říká mimický paralelismus. Příkladem je např. emoce hněvu, kdy se objevuje jednak výraz s pevně přimykajícími rty, tak i výraz s vyceněnými zuby. Pro tuto emoci hněvu, ať už při semknutých rtech či vyceněných zubech, je pak společná oblast nosního kořenu. Pro mimickou homologii je pak typický obličejový projev, který se liší několika významy.

2.2.1.1 Obočí, čelo a nos v neverbální komunikaci

Často se stává, že při setkání s druhou osobou zaregistrujeme mírně pozdvižené obočí. Tento signál ovšem často bývá vrozený a slouží za účelem upoutání pozornosti druhé osoby či osob tak, aby se koncentrovaly na obličej a oči (Černý, 2007). Pohyby obočí dáváme na vědomí několik reakcí a projevů. Lewis (1989) uvádí, že povytažení obočí jedinci používají k vyjádření souhlasu, uznání druhých, flirtování, poděkování aj. Pokud ovšem k povytaženému obočí přidají upřený pohled a přivřený pohled, může se jednat o projev nesouhlasu.

S obočím souvisí i části obličeje, např. čelo a nos. Nejčastěji se setkáme s nakrčeným a zamračeným čelem. Tegze (2003) doplňuje, že zamračené čelo se dá považovat za mírný projev agrese, nejedná se však o přímý agresivní akt, pouze ho symbolizuje.

Tak, jako se setkáme s povytažením obočí, uvidíme i povytažení nosu. Povytažení nosu podle Tegzeho (2003) symbolizuje odmítavou reakci, projev nelibosti. Pohybem nosu nahoru dáváme dále najevo projev i jisté agrese.

2.2.1.2 Signály očí

Většina neverbální komunikace se uskutečňuje pomocí očí. Na funkci očí se nejvíce podílejí zornice. O zornicích pojednává Pease (2001), který píše, že jestliže je člověk rozrušený, jeho zornice se rozšíří až o čtyřnásobek obvyklé velikosti. Pokud je ovšem člověk v hněvivém a nepřátelském rozpoložení, zornice se naopak stáhnou do tvaru, který popisuje výrazem „oči jako špendlíkové hlavičky“.

U očí je neméně důležitý pohled. Křivohlavý (1988) uvádí, že delší oční pohled směřujeme k lidem, kterých si vážíme, kteří jsou pro nás jistou autoritou. Delší pohled věnujeme spíše přátelům než nepřátelům, lidem, kteří jsou našimi známými než lidem, které sem tam občas potkáme. Nejděší pohled paradoxně směřujeme k těm lidem, u nichž usilujeme o kladný vztah, ale ještě si nejsme jistí, zda k nám oni takový vztah mají.

Rozlišujeme i pohledy příjemné a nepříjemné. Za nepříjemné pohledy Křivohlavý (1988) považuje takové pohledy, které bez přestání trvají nějakou delší dobu. Takovým pohledům říká např. „uhračivé“. Dále není příjemné, pokud se na nás jiná osoba ani nepodívá, prakticky nás ignoruje. Za příjemný se naopak pokládá pohled člověka, kterého velmi dobře známe, a který nám pohledem věnuje minimálně 50 % svého času při společné interakci. Muži je pak příjemný pohled od mladší nebo stejně staré ženy a ženám jsou příjemné pohledy, které jim věnují muži stejně staří jako ony nebo o něco málo mladší.

Dále se Křivohlavý (1988) zabývá pohledy z očí do očí. V kladném slova smyslu se může jednat o vyvrcholení kladných, přátelských vztahů. Toto kladné vyvrcholení může být projevem přátelství a největší míry vzájemné důvěry. V negativním slova smyslu může jít o projev nepřátelství.

2.2.1.3 Ústa

Ústa nám neslouží jen k přijímání potravy. Ústy také vyjadřujeme své emoční rozpoložení, k čemuž nám nejvíce napomáhají koutky úst, které při různých pohybech vytvoří na rtech přísnost nebo úsměv.

Lewis (1989) rozlišuje tři typy přátelského úsměvu. Jedná se o úsměv **prostý**, **horní** a **široký**. Každý z těchto úsměvů pak ještě třídí dle nižší a vyšší intenzity úsměvu, přičemž vyšší intenzitou úsměvu se předává silnější sdělení.

U prostého úsměvu nižší intenzity zaznamenává jistou váhavost, nejistotu, nedostatek sebedůvěry. Při prostém úsměvu vyšší intenzity jsou koutky úst více roztaženy od sebe a stočeny vzhůru. Prostý úsměv vyšší intenzity signalizuje srdečnost a důvěru.

Při horním úsměvu dolní zuby zůstávají ukryté, zatímco horní ret je stažen tak, že nám poodhaluje horní řadu zubů. Nižší intenzitu tohoto úsměvu můžeme použít téměř kdykoliv. David Lewis (1989) nás však varuje, abychom úsměv neužívali tehdy, když se setkáme s úplně neznámým člověkem. To se pak může vyloudit falešný tón.

S horním úsměvem vyšší intenzity se setkáme při projevu potěšení nebo při pobaveném úžasu.

U širokého úsměvu je možné vidět jak horní, tak dolní zuby a mírně zúžené oči. Tento druh úsměvu symbolizuje nejvyšší intenzitu, která znamená radost, potěšení a štěstí. Po tomto úsměvu následuje už jen vyšší stupeň, a tím je smích. Smích je považován za nejnakažlivější typ úsměvu, jelikož se nejde nesmát, pokud se směje celá skupina lidí.

Kromě druhů přátelského úsměvu Lewis (1989) rozlišuje i úsměv **nepřátelský**, **falešný** a **úzkostný**. S falešným úsměvem se můžeme setkat např. u fotografa, který po nás chce, abychom na fotku vykouzlili úsměv. Nejedná se však o úsměv upřímný, přirozený, ale o úsměv nucený.

2.3 Emotikony a emoce

2.3.1 Emotikony

Výraz emotikon (používá se i varianta emotikona) pochází z angličtiny (emotional icons = emocionální obrázky, popřípadě emotion + icon = emoce + obrázek), v češtině je tento výraz více známý pod slovem „smajlík“ (z angl. smile = úsměv). Za vynálezce emotikonů je považován Scott Fahlman a na webových stránkách (<http://www.cs.cmu.edu/smiley/history.html>) je možno se dočíst o jejich historii, kterou zde popsal přímo Scott Fahlman. Postačí vědět, že první „smajlík“ se objevil již 19. září roku 1982 a jednalo se o mračící :- (i úsměvný :-) emotikon.

Dnes se rozlišují dva druhy emotikonů. Prvními jsou emotikony textové. Ty jsou tvořeny psanými znaky. Skládají se z očí :, nosu o, úst). U úst záleží na tom, jaké emocionální rozpoložení či náladu chce člověk vyjádřit. Jestliže je v dobrém emocionálním rozpoložení, budou ústa v podobě úsměvu :-), pokud ovšem jeho emocionální rozpoložení bude horší, pravděpodobně uvede tuto podobu :-(. Druhým typem „smajlíků“ jsou grafické obrázky. V dnešní době už téměř lidé nespatří „smajlíka“ zapsaného pomocí znaků. Např. Facebook ho převede do podoby grafické ☺. Dnes už sociální sítě nabízejí předpřipravené grafické emotikony. Hojně se dnes už také vyskytují emotikony animované. Ty pocházejí od emotikonů grafických a poznají se tak, že se na počítačové obrazovce hýbou (např. se třesou smíchy nebo vyplazují jazyk).

Emotikony tak vlastně podle Rybky a Malého (2002) slouží k tomu, aby vyjadřovaly výraz tváře (emoce), pocity a gesta v elektronické komunikaci, kde chybí vizuální kontakt. Emotikony se nevyskytují ve formální komunikaci, ale v komunikaci neformální, nejčastěji mezi kamarády. Dá se říci, že emotikon tak ulehčuje komunikaci. To znamená, že jeden uživatel se na něco zeptá větou, druhý uživatel mu ale odpoví na větu jen „smajlíkem“. I když však uživatel napíše za větou třeba úsměvného „smajlíka“, ještě to nemusí znamenat, že má ve skutečnosti dobrou náladu. To však přes počítač bez vizuálního kontaktu je obtížné rozlišit. Je dobré si tedy dávat pozor, aby byl emotikon zařazen správně do situačního kontextu.

Facebook ale nyní nenabízí jen emotikony, které vyjadřují emoce, pocity nebo nálady. Technologie pokročila natolik, že v nabídce mimo jiné lze nalézt i samolepky, které vyjadřují přepravu, dopravu (např. auto, kolo, motorku), jídlo, které uživatel právě třeba jí (hamburger, pizza), činnosti, které provádí (čtení, poslouchání hudby) a další.

2.3.2 Emoce

Mimika je jednou z hlavních oblastí, která nás informuje o emočním nastavení člověka. Každá část obličeje nás informuje o jiném emočním prožívání. Existují části obličeje, které se při určité emoci objevují společně – např. oči a rty při úsměvu. Zpravidla rozlišujeme sedm základních druhů emocí: štěstí (radost), překvapení, strach, smutek, hněv, znechucení a zájem (zvědavost).

Křivohlavý (1988) odlišuje od sebe emoce pravé a emoce hrané. Emoce pravé jsou skutečně prožívané, v mimice se nacházejí automaticky. Emoce hrané jsou považovány za „rádoby přirozené“, jsou vytvářeny záměrně.

Oldřich Tegze (2003) se ve své knize emocemi a jejich dělení zabývá daleko rozsáhleji. Emoční prožívání dělí na **afekty**, **náladu** a **vášeň**. Afekty jsou spontánní prudké emoční reakce a vznikají bez vědomého rozhodnutí. Zpravidla se objevují tam, kde je nějaký podnět z okolí vnímán jako ohrožující. Dalším emočním prožitkem je nálada. Nálada znamená, že každý člověk má své individuální nastavení k vlastnímu životu a jeho jednotlivým oblastem. Člověk může nálady oproti afektům ovlivnit, jelikož jsou vědomé. Dá se říci, že se může emočně přeladit. Nálady a afekty spolu souvisejí. Tím, že afekt odezní, zanechá v člověku určitou náladu. Třetím typem emočního prožívání je vášeň. Vášeň je silným emočním prožitkem, protože okupuje smysl člověka. Člověk pak jedná a uvažuje pouze jednostranně. Vášeň přináší zážitky, které mají vysokou intenzitu. U vášně se jedná o dlouhotrvající stav.

Tegzeho (2003) rozdělení ovšem není konečné. Dále rozděluje emoční prožívání z hlediska jejich působení a ovlivňování organismu člověka. První takovou oblastí jsou **pocity**. Pocity jsou prakticky vše, co souvisí s prožíváním tělesných pochodů a dějů (dítě od početí až po narození žije v těle své matky – toto prostředí zásobuje vše, co umožňuje růst a rozvoj). Jedná se zejména o pocit libosti a nelibosti. Druhou oblastí jsou **emoce**. Pod tuto oblast spadají především základní emoce. Jedná se o prožitkové kvality, jež se vztahují k tomu, aby člověk psychicky přežil. Třetí oblastí jsou emoce, které se nazývají **vyšší emoce** – též **city**. Nejsou označovány vyšší proto, že by byly nějak nadřazené všem ostatním, ale proto, že se jedná o místo v pořadí vzniku emocí. Všechny vyšší emoce mají svůj zdroj v existenci života ve společnosti. U vyšších emocí Tegze (2003) rozlišuje **emoce související s estetickým cítěním, emoce související s intelektuální činností a vztahem k etickým hodnotám a konceptuální emoce**. Emoce estetické souvisejí s prožíváním krásna, péčí o interiér a exteriér, vnímáním uměleckých děl aj. Emoce intelektuální se týkají např. výkonu jako radosti z objevování, zvědavosti, ale také podrážděnosti při chybném úkonu a v neposlední řadě trpělivosti; do emocí etických patří např. morální odsouzení, prožívání pocitu viny atd. Žárlivost, závist, nenávisť a soucit řadíme ke konceptuálním emocím.

3 Analytická část

Analytická část se zabývá konkrétními emotikony, zkratkami, slovními spojeními, či neverbální komunikací v podobě gest a mimiky, díky kterým můžeme rozeznat emoce, city a nálady lidí v internetových komunikacích.

Zaměřujeme se především na sociální sítě, jako jsou Facebook nebo Líbímseti.cz, dále e-mail na Seznamu.cz a další webové stránky, které nás provedou významem „smajlíků“. Vyjádření emocí, citů a nálad najdeme také v různých článcích na webových stránkách, ale i v blozích soukromých lidí. V neposlední řadě se zmíníme o aplikaci Skype, kde můžeme vyjádřit emoce a nálady nejen pomocí emotikonů, zkratk českých i anglických, slovních spojení, humorných videí, které naše emoční citění vyjádří bez použití slov, tak i při volání přes Skype může za nás hovořit řeč těla a mimika obličeje.

Také se pokoušíme přiblížit nejčastější vyjadřovací prostředky, interpretovat, co vše mohou znamenat, a že pro každého člověka může konkrétní emotikon představovat něco jiného. Nskončíme však jen výčtem nejčastěji používaných „smajlíků“, zkratk či frází, ale budeme se snažit veřejnost seznámit i s méně známými prostředky, kterými můžeme vyjádřit například lásku a další emoční vztahy mezi lidmi.

3.1 Běžně užívané emotikony aneb Každý je zná

- :-), :) , :o) – Tyto symbolické znaky charakterizují tři nejčastější podoby zapsání pro usměvavého „smajlíka“. Tento „smajlík“ patří mezi jeden z nejpoužívanějších emotikonů. Vyjadřuje spokojenost člověka, dobrou náladu a rozpoložení, úsměv, ale může se použít i jako projev vděku či poděkování. Jedná se o zápis jasně daných ustanovených znaků. První podoba „smajlíka“ má nos :-), druhý je bez nosu :), jen s úsměvem od ucha k uchu a třetí má zase jinou podobu nosu :o).

Na internetu můžeme najít i další verze zápisu tohoto emotikonu pomocí znaků, které se vyskytují jen zřídka. Jedná se o tyto další podoby: :], :3, :c), :>, =], 8), =), :}, :^), :~). Avšak u těchto dalších podob všech „smajlíků“ nebylo doposud zjištěno a tedy ani publikováno, zda znamenají úplně to samé, nebo zda se liší nějakou nuancí.

Můžeme se setkat i s rozšířenou verzí více úsměvného „smajlíka“, k jehož základní podobě je přiřazena další závorka: :-)). Dalo by se říci, že se jedná o totéž, jen se překládá jako vřelejší a srdečnější úsměv.

V dnešní době už ale emotikony zapsané znaky (textové) přecházejí na grafické, mnohdy již na animované podoby. Emotikony zapsané znaky vypadají takto :-), jako grafické „smajlíky“ považujeme už obrázky, které vypadají takto 😊, 😄. Animovaný „smajlík“ vypadá zčásti jako grafický, ale liší se tím, že je v něm určitý pohyb. Například žlutý „smajlík“, který se směje od ucha k uchu a vypadá „živě“, protože mu byl daný jakýsi pohyb.

- **:-D, :D, =D, =-D** – Jedná se o znaky „vysmátého smajlíka“. Tento druh se dá pochopit dvěma způsoby. Kladně a záporně. Kladně ho vyjadřujeme, když nás něco či někdo pobaví. Ovšem v záporném slova smyslu se může jednat o škodolibou reakci na nějakou konkrétní situaci, o ironii nebo výsměch.

Další znakové podoby: **8-D, 8D, x-D, xD, X-D, XD, =-3, =3, B^D, xD**.

V e-mailu nalezneme právě takového 😄, na Facebooku se setkáme s tímto 😄 a na Skypu nalezneme tohoto 😄. Všechny podoby znamenají to samé, jen graficky jsou zpracované trochu jinak – každá sociální komunikační síť má dané podklady pro podobu svých emotikonů.

- Za smutné a našťvané „smajlíky“ jsou považovány tyto podoby :-), :(. Tento „smajlík“ je využitý tehdy, když je člověk bez nálady, pokud se zrovna nedaří vše tak, jak by mělo. Na chatu pak komunikace se špatnou náladou může vypadat tak, že když nám někdo napíše „Jak se máš?“, neodpovíme slovně, ale tímto emotikonem. Méně známé emotikony zapsané pomocí znaků jsou: >:[, :-c, :c, :-<, :>C, <:, :-[, :[, :{. V grafické podobě pak vidíme ☹, 😞, 😓.
- Chceme-li vyjádřit rozzlobenost a nahněvanost, poslouží nám tento „smajlík“:-||. Domnívám se, že tento rozzlobený „smajlík“ vyjadřuje vyšší intenzitu emocí, než „smajlík“ našťvaný. Jeho další podoby vypadají takto: :@, >:(. Třetí znakové podobě pak odpovídá i grafická podoba emotikonu na Facebooku 😡 a Skypu 😡.

- Plačícího „smajlíka“ :-(-, :(nalezneme v chatu poměrně často. Může znamenat jakoukoli špatnou událost v našem životě. V kladném způsobu vyjádření se ale může jednat i o dojetí. Místo slov pak postačí tento grafický emotikon používaný pro Facebook 😞 a pro Skype 😓.

Antonymem (opakem) tohoto „smajlíka“ jsou tzv. „slzy“ štěstí. Ten vypadá prakticky stejně, jen s rozdílem, že místo „smutné“ závorčky (, dosadíme závorku „šťastnou“). Znaková podoba pak vypadá :-), :(.

- Příjemné překvapení, údiv spojený se šokem či radostí. Jedná se o překvapeného „smajlíka“ :-O, :O, :-o, :o, který reprezentuje tuto škálu výčtu emocí. I tento typ emotikonu má však negativní smysl – místo příjemného šoku se může jednat o nepříjemný šok nebo je možno tento znak vyložit i jako zívnutí.

Méně používané varianty: >:O, 8-0, O_O, o-o, O_oo_O, o_o O-O. Na Facebooku se zrovna setkáme s grafickou podobou, která vyjadřuje negativní emoce 😞, na Skypu naopak emotikon přesně vystihuje překvapený výraz 😲.

- :-*, :* - „líbající“ emotikon. Nejčastěji je užíván mezi jedinci, kteří jsou v partnerském vztahu. Ovšem abychom se nenechali zmást, nemusí být jen mezi páry, ale například i mezi běžnými kamarády. Ti tímto „žluťáskem“ vyjadřují například přání k narozeninám, kdy v chatu za větu „Všechno nejlepší k narozeninám!“ připojí tento emotikon jako náznak polibku.

Avšak i polibek má méně známou podobu znaku :^*, a můžeme se setkat i s emotikonem líbajícího se páru (,}{,).

Grafická verze tohoto emotikonu má opravdu bohatou škálu, nejčastěji se setkáme s těmito: 😊, 😄, 😂, 😘.

- Mrkající „smajlík“ ;-), ;) se v konverzaci využívá třeba na potvrzení odpovědi. Místo slovní odpovědi pošleme jen emotikon s mrknutím. Každý člověk ale má jiné citění a mrkající emotikon si může vyložit jako samolibé šklebení nebo uculování.

Na internetu najdeme tyto další verze: *-), *), ;-], ;], ;D, ;^), :-,.

Skype nám představuje 😊, Facebook 😊, Líbímseti.cz 😊 a na e-mailu nalezneme tohoto „žluťáska“ 😊.

- Další ze základních používaných emotikonů je „smajlík“ s vyplazeným jazykem. Cítíme-li se drze, hravě, či jen chceme „frajeřit“, využijeme ho. Nejčastěji uvidíme tyto znaky vedle sebe: **:-P, :P**. Pro znakovou podobu „žluťáska“ s vyplazeným jazykem najdeme tyto další podoby zřídka užívaných emotikonů: **>:P, X-P, x-p, xp, XP, :-p, :p, =p, :-P, :P, :p, :-p, :-b, :b, d:**.

Chat nabízí možnosti: 😊, 😊, 😊, 😊, 😊.

- **:-/, :/** - další typ nazlobeného emotikonu. V chatu můžeme vidět pod těmito znaky ale i emotikon, který vypadá spíše jako nejistý, nerozhodný, váhavý. Méně známé znaky: **>:\, >:/, :-., :\, =/, =\, :L, =L, :S, >.<**.

Grafická podoba na sociálních sítích: 😊, 😊, 🙄.

3.2 Méně užívané emotikony

Za méně užívané emotikony považujeme takové, které na chatu užíváme řidčeji z toho důvodu, že už nejsou tolik známy jejich znakové podoby. Často si je pak vybíráme již z připravené nabídky daného chatu. Emotikonů je mnoho, proto z těch méně užívaných představíme ty, se kterými jsem se osobně setkala při internetové elektronické komunikaci.

- Jako první emotikon můžeme představit „žluťáska“ s brýlemi 😊, 😊, který příhodně nese název „Cool“. Symbolizuje člověka, který se cítí být spokojený, člověka, který má nadhled nad konkrétní situací.

I přesto stále existují lidé, kteří si pamatují i zápis emotikonu „Cool“ pomocí znaků. Nejčastěji nalezneme tuto podobu: **8-), 8), 8=), B=), B-)**. U všech druhů „smajlíků“ najdeme více typů zápisu pomocí znaků. Pravděpodobně mají všechny shodný význam, neboť do této chvíle jsme nikde v publikacích ani webových stránkách nezaznamenali byť jen patrný rozdíl mezi nimi.

- Dalším „smajlíkem“, kterého na Facebooku v základní nabídce nenajdeme, ale najdeme ho třeba na Skypu, je „červenající se smajlík“. Signalizuje stud, ostýchavost, u dívek či dam tento emotikon představuje „červenání se“, pokud nám byla předložena poklona nebo lichotka. Tento emotikon lze popsat jako „smajlíka“, který má „žlutý obličejík s nachovými tvářemi“. Na Skypu má tuto podobu 😊. „Červenajícího smajlíka“ pak nalezneme pod těmito znaky :\$, :-\$, :=\$, :"> , ale lze ho najít i pod výrazem, který vyjádříme již slovně: (**blush**).
- Emotikon všech zamilovaných. Tak nejlépe vystihuje překlad tento „smajlík“, který má u hlavy z obou stran po jednom srdíčku 🍷. Je patrné, že mezi běžnými kamarády v chatu tento typ emotikonu nenajdeme. Nalezneme ho v komunikaci, která bude probíhat mezi partnery s intimním vztahem. „Zamilovanému smajlíku“ odpovídá anglický výraz (**inlove**).
- K předchozímu emotikonu nepochybně patří symbol srdce ❤️, ❤️. Vyjadřuje tomu druhému, který sedí na opačné straně společné konverzace, lásku. Dokazuje, že na toho druhého myslíme, nabízíme mu naše srdce s odůvodněním, že bez něho/ní náš život není celistvý. Na Facebooku srdce nalezneme pod tímto znakem <3, na Skypu pod zkratkami (**h**), (**H**), (**I**), (**L**).
- „Smajlíka“, kterého představíme nyní, můžeme charakterizovat heslem „Já nic, já muzikant“. Jde o emotikon, který má nad hlavou svatozář a nese příhodný název „andílek“ 🙄, 🙄. Užívaný je také v případě, kdy nemáme úplně čisté svědomí, něco jsme provedli, cítíme se provinile, avšak víme, že ostatní o našem prohřešku vědí. Nejde tedy o lež v pravém slova smyslu. Skype nabízí zkratku (**angel**), Facebook znakovou podobu **O:**).
- Po „andílkovi“ zákonitě následuje emotikon „d'ábla“ 😈, 😈. Můžeme si ho interpretovat také jako emotikon, kdy jsme něco provedli a přiznáváme to. Dle mého názoru se ale oproti „andílkovi“ necítíme

tolik provinile, ba někdy je náš čin udělán úmyslně. Pocit „d'ábla v duši“ některého z nás uspokojuje, můžeme se cítit „hravě“.

Pokud ho chceme napsat do konverzace na Facebooku, napíšeme tyto znaky **3:)**, Skype představuje anglický výraz (**devil**).

- 😊. „Smajlík“, který zdraví druhého člověka na dálku v internetové komunikaci. Místo čtyř písmen (ahoj), stačí jedno „kliknutí“ na výběr z tabulky emotikonů a účinek je stejný.

Skype má pro tohoto „smajlíka“ snadný výraz pro zapamatování (**hi**).

- Každý z nás již někdy určitě zažil pocit, kdy se smál tak, že nemohl ani přestat a od smíchu ho často bolela bránice. I pro tento případ nám Skype nabízí možnost emotikonu s popisem „směju se, až se válím po zemi“ 🤪.

Do Skypu vložíme slovo (**rofl**).

3.3 Zkratky v internetových komunikacích

Zkratok v internetových diskuzích nalezneme opravdu nepřeborné množství. Často (například na internetové stránce <http://finaci.wz.cz/akronymy.html>) se můžeme setkat s názvem „akronym“ (písemná zkratka, která je vytvořená z prvních písmen věty, kterou „akronym“ vyjadřuje). Tyto „akronymy“ jsou v dnešní době hojně užívané, šetří nám místo, čas a energii při psaní v chatech či jiných diskuzích. České „akronymy“ najdeme jen v dost omezené míře, nejvíce se jich k nám dostalo z angličtiny. Mezi české „akronymy“, které vyjadřují emoce, můžeme zařadit:

- **JJ** – Tato zkratka nám vyjadřuje souhlas, který je do češtiny překládán jako „jojo“. Pokud nám tedy kdosi položí otázku zjišťovací, často nalezneme místo spisovného „ano“ tuto podobu odpovědi.
- Jestliže ale nechceme potvrdit nějaké tvrzení, pak místo souhlasu uvidíme nesouhlas, který se nám představuje pod zkratkou **NN**, překládanou jako „nene“. Někdy ovšem uvidíme místo zkratky **NN** „akronym“ **EE**, který ale vyjadřuje to samé.

Následují další 3 „akronymy“, které jsou, dle mého názoru, zavádějící. Každý člověk má jiný cit pro pochopení. Já je chápu jako „akronymy“, které znamenají rezignaci, jako výraz, který představuje situaci, s kterou se člověk smíří a odevzdá se jí. Jedná se o tyto „akronymy“:

- **NJN** – v českém překladu „**no jo no**“.
- **TTJ** – česky „**tak to jo**“.
- A podobný, téměř stejný „akronym“ k předchozímu „akronymu“ **TTPJ**, v překladu „**tak to potom jo**“.

Z anglických výrazů, které nám vyjadřují emoce, můžeme představit tyto:

- **LOL** – zkratka pocházející z anglického „Laughing Out Loud“ - „**směji se, až se za břicho popadám**“. Jedná se o reakci na situaci, kdy nás něco rozesměje do takové míry, že smích nemůžeme zastavit. Tomuto výrazu odpovídá „smajlík“, s kterým jsme se již setkali v předchozích kapitolách, a kterého najdeme v nabídce emotikonů v internetové komunikaci na Skypu 😄.
- Podobný výraz tomu předchozímu je anglická zkratka **ROFL** - „Rolling On Floor Laughing“, český překlad „**smíchy se válím po zemi**“. Situace, vtip způsobující hlasité smání se, kdy člověk nemůže přestat a neustále přicházejí další a další „výbuchy“ smíchu. I tomuto slovu odpovídá emotikon na Skypu 🤣.
- **OMG** – s tímto „akronymem“ se můžeme setkávat poměrně často. Vyjadřuje rozčarování, něco se nepovedlo, zkazilo. Z anglické fráze „Oh My God“, do češtiny přeloženo jako „**O můj Bože, proboha, pane Bože**“.
- S podobným významem přichází zkratka **WTF?**, která může znamenat stejně jako u předchozí zkratky rozčarování, v tomto případě ale bude pravděpodobnější emoce zděšení. Z angličtiny „What The Fuck?“, do češtiny volně přeloženo jako „**Co to sakra je, co to sakra znamená?**“

3.3.1 Další užívané zkratky bez příznaků emocí

Existuje ještě mnoho „akronymů“, avšak pro základní znalost postačí uvést ještě několik českých a anglických výrazů, které jsou v běžné internetové komunikaci plně dostačující.

- **MMNT** – znamená „**moment, vydržte chvíli, mám něco naléhavého**“. Tuto zkratku v chatech uvidíme hojně využívanou.
- **O5** – v překladu znamená „**opět**“.
- **Z5** – obdobná zkratka té předešlé – „**zpět**“.
- Jako další „akronym“ s významem loučení je **PP**. Kdosi končí diskuzi a na rozloučení napíše „**PP – pápá**“.
- Jestliže nás někdo o něco poprosí, my mu vyhovíme, pak se dočkáme poděkování ve zkratce **NZ**, která znamená, že „**není zač**“.

Kromě českých „akronymů“ existují také anglické „akronymy“:

- **BTW** – velice známá anglická zkratka s významem „By The Way“, s českým překladem „**mimochodem**“. „Mimochodem jsem Ti zapomněl říct, že zítra nepřijdu“ – zjednodušený zápis: „**BTW, zítra nepřijdu**“.
- **4U** – často se také můžeme setkat s emotikonem „růže v ruce“, která nám přijde od nějakého ctitele a pod tímto emotikonem může být napsáno **4U** – anglická zkratka „For you“, česká „**pro tebe**“.
- Potřebujeme-li něco půjčit, pak o to poprosíme. Tento proces probíhá pod zkratkou **PLS** – „Please“, s českým překladem, který je dobře známý „**prosím**“.
- Následující reakce na proces prosení, je poděkování. Opět pod anglickým „akronymem“ **THX** – „Thanks“, do češtiny „**děkuji**“.

- Večerní internetovou konverzací máme možnost zakončit několika způsoby. Běžným „ahoj“, neobvyklým „čus, pic“, ale ve většině případů končíme proto, že jdeme spát. Pak tedy uvidíme GN – „Good Night“, „dobrou noc“.

3.4 Vyjádření pocitů v příspěvcích na Facebooku

Facebook je v dnešní době už natolik technologicky rozsáhlý, že usnadňuje jakoukoliv práci. Dříve bylo zvykem na Facebook do statusu (příspěvku) psát „jak se máme, co právě prožíváme, jak se cítíme, co děláme, kde se nacházíme, s kým se nacházíme, co se stalo během dne apod.“ Dnes už je Facebook natolik zmodernizovaný, že si ve statusu uživatelé sami vyberou nabízené pocity, emoce, nálady, které jsou doplněny příslušným „smajlíkem“, který odpovídá příslušné emoci, náladě či pocitu. Psát například „s kým se cítíme šťastni“, už prakticky také nemusíme, stačí napsat počáteční písmeno jména toho, kterého chceme zmínit, a Facebook nám sám nabídne seznam jmen, ze kterého vybereme konkrétního uživatele. Dokonce nemusíme zmiňovat, kde jsme se s daným člověkem nacházeli. Jestliže jsme majiteli „chytrých“ mobilních telefonů, které nabízejí GPS navigaci, stačí mít tuto aplikaci zpřístupněnou a telefon sám na Facebook doplní polohu místa, kde jsme se nacházeli. V nabídce pocitů je několik stejných emotikonů, avšak ke stejným emotikonům je vždy psaná jiná emoce, pocit nebo nálada.

Nabídka pocitů je opravdu velice pestrá a dle mé zkušenosti ani nikdy nevyužijeme úplně všechny, proto jsem pro čtenáře vybrala z mého pohledu ty nejvyužívanější a neznámější a dále ty, nad kterými se pousmějeme.

- Pocity, které mají společného „smajlíka“: „**cítí se pobaveně**“, „**cítí se spokojeně**“, „**cítí se báječně**“, „**cítí se nabitě**“, „**cítí se životaplně**“, „**cítí se znovuzrozeně**“, „**cítí se pohodlně**“, „**cítí se osvěženě**“. V jaké situaci se člověk cítí být spokojený a pobavený, osvěžený atd., je velice subjektivní. Těmto emocím tedy odpovídá společný „žluťásek“, který má tuto podobu: 😊.
- Dalšími pocity, které mají také společný emotikon, jsou pocity: „**cítí se natěšeně**“, „**cítí se úžasně**“, „**cítí se jako v sedmém nebi**“ a „**cítí se**

výjimečně“. Ze společného „smajlíka“ přímo sálá optimismus. Přesvědčte se sami: 😊.

- „Smajlík“ s úsměvem a očima dokořán otevřenýma, to patří pocitům, které Facebook představuje jako: „**cítí se šťastně**“, „**cítí se potěšeně**“, „**cítí se dobře**“, „**cítí se volně jako pták**“ a „**cítí se lépe**“. Grafický emotikon patřící k těmto pocitům vypadá takto: 😊.
- Emotikonu, který má úsměv, zavřené oči, nad kterými je obočí, a který vypadá jako by měl blažený výraz, přísluší tyto pocity: „**cítí se pohodově**“, „**cítí se pozitivně**“, „**cítí se lenivě**“, „**cítí mrazení**“ a „**cítí se odpočaté**“. K těmto výřtům patří tento „smajlík“: 😌.
- Pociťům, jako jsou: „**cítí se milovaně**“, „**cítí se zamilovaně**“ a „**cítí se půvabně**“, odpovídá „smajlík“, který má kolem hlavy tři srdíčka. Graficky zpracovaný vypadá takto: 😍.
- „Smajlíkem“, který nemá daleko do pláče - 😞, můžeme charakterizovat tyto pocity: „**cítí se smutně**“, „**cítí se zklamaně**“, „**cítí se bezmocně**“, „**cítí se nešťastně**“, „**cítí se špatně**“, „**cítí se vynervovaně**“, „**cítí se provinile**“, „**cítí se rozhozeně**“ a „**je ve stresu**“.
- Zavřené oči, úsměv od „ucha k uchu“ a červené tvářičky, to nepatří žádnému jinému emotikonu než takovému, který vyjadřuje pocity: „**má radost**“ a „**cítí se blaženě**“. Těmto pocitům odpovídá tento „smajlík“ - 😄.
- Chceme-li dát na Facebooku lidem najevo, že se nad něčím právě zamýšlíme, přemýšlíme, z Facebookové nabídky vybereme pocit „**cítí se zamyšleně**“ nebo „**hodlá se postavit výzvě**“. Těmto dvěma pocitům patří společný „smajlík“ - 🤔.

- „Stonacího smajlíka“ je možno představit jako zelený emotikon, který má ústa do vlnovky a vypadá ustaraně - 🤨. Přesné pocity zní: „**cítí se nemocně**“ a „**necítí se dobře**“.
- Emotikon s jedním okem přivřeným, druhým otevřeným a tajuplným úsměvem - 😏. Takto vypadá „smajlík“, kterému patří výčet několika pocitů: „**cítí se připraveně**“, „**cítí hrdost**“, „**cítí se motivovaně**“, „**cítí se napumpovaně**“, „**cítí se svěže**“ a „**má optimistickou náladu**“.
- Pocitům typu: „**cítí se na dně**“, „**cítí se hrozně**“, „**cítí se zničeně**“ a „**cítí se deprimovaně**“, patří „smajlík“, který se jen těžko popisuje. Graficky je zpracován takto - 😞.
- K jednomu z neoptimističtějších „smajlíků“ bezpochyby patří „žluťásek“, který se směje, ale o trochu více než „smajlík“, který odpovídá pocitům „cítí se šťastně“. Tento typ emotikonu, který se směje, vypadá takto - 😄 a odpovídají mu pocity: „**cítí se skvěle**“, „**cítí se vděčně**“, „**cítí se nadějeplně**“ a „**cítí se parádně**“.
- Vykulěného „smajlíka“ - 🤪 je možné najít v nabídce na Facebooku pod pocity – „**cítí se překvapeně**“ a „**je v šoku**“. U pocitu „je v šoku“ doplníme, že se může jednat jak o pozitivní, tak negativní reakci na šok.
- Úzké oči, které jsou namalovány jako čárky, neusmívající se ústa, to vše symbolizuje emotikon, který vyjadřuje pesimistické pocity – „**cítí se jako idiot**“, „**cítí se osaměle**“, „**cítí beznaděj**“, „**cítí se opuštěně**“ a „**cítí znechucení**“.
Emotikon v grafické podobě: 😓.
- Pod „smajlíkem“, který má jedno oko větší než druhé a křivý úsměv a vypadá, jako by si dal něco ostřejšího k pití - 🤩, se nacházejí pocity: „**cítí se bláznivě**“ a „**cítí se být vzhůru**“.

- Pocity „**cítí se unaveně**“ a „**cítí se ospale**“ charakterizují emotikon, kterému jdou od hlavy písmenka „Zzz“ (to znamená, že člověk spí). Tohoto „smajlíka“ nalezneme i v základní nabídce emotikonů a patří mu tato podoba - 😴.
- Obava, strach, zoufalství patří pocitům typu „**cítí se zoufale**“ a „**má strach**“. To vše představuje trochu netypický „smajlík“, kterého na čele oplývá pot a má vykulený výraz - 😓.
- Jestliže si nejsme jisti, zda to, co jsme řekli či udělali, bylo správně, vyjádří to za nás „smajlík“ s otazníkem u hlavy 🤔. Ten vyjadřuje následující pocity: „**cítí se nejistě**“, „**cítí se nerozhodně**“ a „**cítí se v rozpacích**“.

3.5 Emoce na Skypu

Kromě psané podoby pomocí emotikonů na chatu je možné vyčíst emoce přímo i z mimiky obličeje dané osoby. Skype totiž není jen běžný chatový komunikátor, ale umožňuje i telefonické spojení s lidmi, kteří se třeba právě vyskytují na opačné straně zeměkoule. A díky obrazu přenášenému přes webkameru vidíme výrazy obličeje komunikačního partnera a můžeme tedy odhadnout, v jakém rozpoložení se momentálně nachází. Nejvíce emocí a pocitů můžeme vyčíst z mimiky rtů, očí a čela.

Emoce jsou rozloženy do celé části obličeje. Oči nám mohou prozradit strach, smutek, vztek, ale i třeba lež. Může se jednat i o radost. Čelo symbolizuje například překvapení. A stejně jako oči, tak i ústa mohou signalizovat jak pozitivní, tak negativní emoce.

- Úsměv může být upřímný nebo falešný. U přirozeného úsměvu pozorujeme rty, které jsou roztažené do šířky. Zornice očí jsou rozšířené a kolem očí se nám objevují typické vrásky od úsměvu. Pokud ovšem okolo očí vrásky nevidíme, jedná se o falešný úsměv – o úsměv společenský či úsměv z nervozity.

- Smích na nás působí přátelsky a otevřeně. Pravděpodobně uvidíme opět rozšířené zornice a ústa otevřená tzv. „od ucha k uchu“, kde budou vidět plně i naše zuby. Ač je úsměv brán jako pozitivní emoce a může nás dobře naladit, nemělo by se to s ním přehánět.
- Může se stát, že po spojení s uživatelem u druhého přístroje uvidíme na dotyčném, že má zarudlé a červené oči a výraz jeho obličeje neodpovídá pozitivnímu naladění. Mnozí z nás mohou říci, že se jedná možná o rozjíždějící alergii na cokoliv, ale co se týče emocí, bude se nejpravděpodobněji jednat o emoci pláče probíhající před spojením na Skypu.
- Tak jako u úsměvu nás přivítaly rozšířené zornice, u smutku a vzteku to bude naopak. Pokud nás někdo na druhém konci počítače přivítá s úzkými zornicemi a pevnými, sevřenými rty a svráštělým obočím, mělo by nás to upozornit na skutečnost, že dotyčný v sobě svádí boj se smutkem, ale může se jednat i o vztek. Je možné, že s uživatelem, který prožívá právě tyto emoce, nebude lehké zapříst hovor.
- Dalšími výraznými neverbálními projevy je vrásnění nosu. To může značit nelibost, odpor, nechut'. Velice častým projevem je i kousání rtů. V tomto případě se může jednat o pochybnost, nejistotu nad něčím. Takovým neslušným projevem v konverzaci je zívání. Pokud dotyčný člověk zívá, nemusí to značit jen jistou únavu, ale druhý člověk to může brát jako urážku, že zívající se nudí a dává tak najevo, že by konverzaci nejraději ukončil.
- Zvednuté čelo a obočí symbolizuje hned několik emocí. Zaprvé se jedná o emoci údivu. S údivem tak trochu souvisí i emoce překvapení. V negativní části se může jednat o úlek.

S mimikou těsně souvisí i oční kontakt. Jak už jsme zmínili výše, na rozšířené zornice očí budeme reagovat pozitivně, na zúžené chladněji. V konverzaci nesmí chybět dostatečný oční kontakt. Pokud chybí nebo je špatný, vyvolá negativní pocity a pravděpodobně konverzace nebude zdařilá. Ale ani s očním kontaktem se to nesmí přehánět. Není pak příjemné, když člověk na druhé osobě tzv. „visí“ pohledem.

- S očním kontaktem může souviset mimika lži. Jestliže nám někdo lže, pravděpodobně bude chybět oční kontakt. Dotyčný se bude očnímu kontaktu s druhým člověkem vyhýbat. Bude také častěji mrkat a klopit zrak.
- S uhýbáním pohledu kromě lži ale souvisí i to, že člověk může pocítit stud, rozpaky, ale uhýbáním pohledu může i flirtovat.

4 Závěr

Cílem této práce bylo podat ucelený přehled o emotikonech na sociální síti a možnostech, jak s jejich pomocí vyjadřovat své emoce, city a nálady.

Teoretická část je zpracována do dvou kapitol. První kapitola je věnována komunikaci, pod kterou spadá hlavně internetová komunikace, druhy internetové komunikace a v neposlední řadě emotikony, které jsou podrobněji zpracovány v analytické části. Druhá kapitola se zabývá problematikou neverbální komunikace, kde je největší část věnována tématu mimiky a emocí. Teoretická část se nejvíce opírala o lingvistické a psychologické prameny. V oblasti psychologických publikací byli nejčastěji citováni autoři Jaro Křivohlavý, Vojtěch Černý a Oldřich Tegze.

Záměrem analytické části bylo podání přehledu o možnosti využívání „smajlíků“, které reprezentují emoce v psané komunikaci prostřednictvím internetu. Pro potřeby této práce bylo nejvíce čerpáno ze sociálních sítí, jako jsou např. Facebook, Líbímseti.cz, nejznámější český chat Lidé.cz, a dále byly využity emotikony z e-mailu a programu Skype.

I když sama jsem uživatelkou sociálních sítí, překvapilo mě, kolika možnostmi lidé mohou vyjádřit své emoce, nálady i pocity. Doufám, že přehledem v analytické části tyto možnosti přiblížím i lidem, kteří nejsou doposud s internetovými komunikacemi srozuměni.

5 Seznam použitých pramenů

5.1 Literatura

ČECHOVÁ, Marie, Marie KRČMOVÁ a Eva MINÁŘOVÁ. *Současná stylistika*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008. ISBN 978-80-7106-961-4.

ČECHOVÁ, Marie a kol. *Čeština - řeč a jazyk*. Praha: ISV, 1996. Jazykověda (Institut sociálních vztahů). ISBN 80-858-6612-9.

ČERNÝ, Vojtěch. *Řeč těla: Neverbální komunikace pro obchodníky i běžný život*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2007. ISBN 978-80-251-1658-6.

ČMEJRKOVÁ, Světlá. Čeština v síti: Pisanost či mluvenost? (O stylu e-mailového dialogu), I. *Naše řeč*. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, 1997, **80**(5), 225-247.

ČMEJRKOVÁ, Světlá a Jana HOFFMANNOVÁ. *Mluvená čeština: hledání funkčního rozpětí*. 1. vyd. Praha: Academia, 2011. ISBN 978-80-200-1970-7.

DEVITO, Joseph A. *Základy mezilidské komunikace*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2001. ISBN 80-716-9988-8.

HUBINKOVÁ, Zuzana. *Psychologie a sociologie ekonomického chování*. 2. vyd., přeprac. Praha: Oeconomica, 2005. ISBN 80-245-0889-3.

JANDOVÁ, Eva. *Čeština na WWW chatu*. 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Filozofická fakulta, 2006. ISBN 80-736-8253-2.

JANDOVÁ, Eva. *Konverzace na WWW chatu*. 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Filozofická fakulta, 2006. ISBN 80-736-8254-0.

KONEČNÝ, Štěpán. *Fenomén lhaní v prostředí internetu*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. ISBN 978-80-210-5488-2.

KOŘENSKÝ, Jan. *Komunikace a čeština*. 1. vyd. Jinočany: H&H, 1992. ISBN 80-854-6792-5.

KŘIVOHLAVÝ, Jaro. *Neverbální komunikace: Řeč pohledů, úsměvů a gest*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1988.

KŘIVOHLAVÝ, Jaro. *Jak si navzájem lépe porozumíme: Kapitoly z psychologie sociální komunikace*. 1. vyd. Praha: Svoboda, 1988.

KULHÁNKOVÁ, Hana a Jakub ČAMEK. *Fenomén facebook*. 1. vyd. Kladno: BigOak, 2010. ISBN 978-80-904764-0-0.

LEWIS, David. *Tajná řeč těla*. Praha: East Publishing, 1989. ISBN 80-7219-004-0.

PEASE, Allan. *Řeč těla: jak porozumět druhým z jejich gest, mimiky a postojů těla*. 1. vyd. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-717-8582-2.

RYBKA, Michal a Ondřej MALÝ. *Jak komunikovat elektronicky*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2002. ISBN 80-247-0208-8.

TEGZE, Oldřich. *Neverbální komunikace*. 1. vyd. Praha: Computer Press, 2003. ISBN 80-722-6429-X.

VÁVRA, Vlastimil. *Mluvíme beze slov*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1990. ISBN 80-703-8128-0.

VYBÍRAL, Zbyněk. *Psychologie komunikace*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-717-8998-4.

5.2 Internetové zdroje

Akronymy a emotikony: Akronymy. In: *Akronymy a emotikony* [online]. [cit. 2015-11-11]. Dostupné z: <http://finaci.wz.cz/akronymy.html>

AŠKOVÁ, Tereza. *Komunikace maminek na internetu (specifika "mluvy" maminek malých dětí z lingvistického hlediska)* [online]. České Budějovice, 2015 [cit. 2016-02-04]. Dostupné z: file:///C:/Users/PC/Downloads/Bakalarska_prace_-_Komunikace_maminek_na_internetu;Tereza_Askova,_2015%20.pdf. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, Katedra slovanských jazyků a literatur, Oddělení českého jazyka a literatury. Vedoucí práce Mgr. Michaela Krivancová, Ph.D.

BROŽKOVÁ, Martina. *Specifika neformální komunikace prostřednictvím internetu* [online]. České Budějovice, 2015 [cit. 2016-02-05]. Dostupné z: file:///C:/Users/PC/Downloads/Martina_Brozkova_BP_STAG%20.pdf. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, Katedra slovanských jazyků a literatur. Vedoucí práce Mgr. Michaela Krivancová, Ph.D.

Email. *Email* [online]. Seznam.cz, a.s., 1996 [cit. 2016-02-27]. Dostupné z: <https://email.seznam.cz/>

Facebook. *Facebook* [online]. USA: Facebook, 2004 [cit. 2015-10-06]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/>

Icq. *Icq* [online]. ICQ LLC, ©1998-2016 [cit. 2016-03-15]. Dostupné z: <https://icq.com/windows/cz>

Líbímseti.cz. *Líbímseti.cz* [online]. Líbímseti.cz, a. s., ©2002-2016 [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: <http://libimseti.cz/>

Lidé. *Lidé* [online]. Seznam.cz, a.s., ©1996-2016 [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <https://www.lide.cz/>

MELLON, Carnegie. History/ScottFahlman. In: *Smiley* [online]. [cit. 2016-03-04].
Dostupné z: <http://www.cs.cmu.edu/smiley/history.html>

O programu Skype: Co je Skype? In: *Skype* [online]. Skype a Microsoft, 2016 [cit. 2016-02-16]. Dostupné z: <http://www.skype.com/cs/about/>

SLUNEČNICE.cz: programy rychle a zadarmo. *SLUNEČNICE.cz* [online]. Internet Info, s.r.o., 2016 [cit. 2016-03-15]. Dostupné z: <http://www.slunecnice.cz/>

Stats: Statistics. In: *Newsroom* [online]. Facebook, 2016 [cit. 2016-02-18]. Dostupné z: <http://newsroom.fb.com/company-info/>

6 Přílohy

6.1 Příloha č. 1

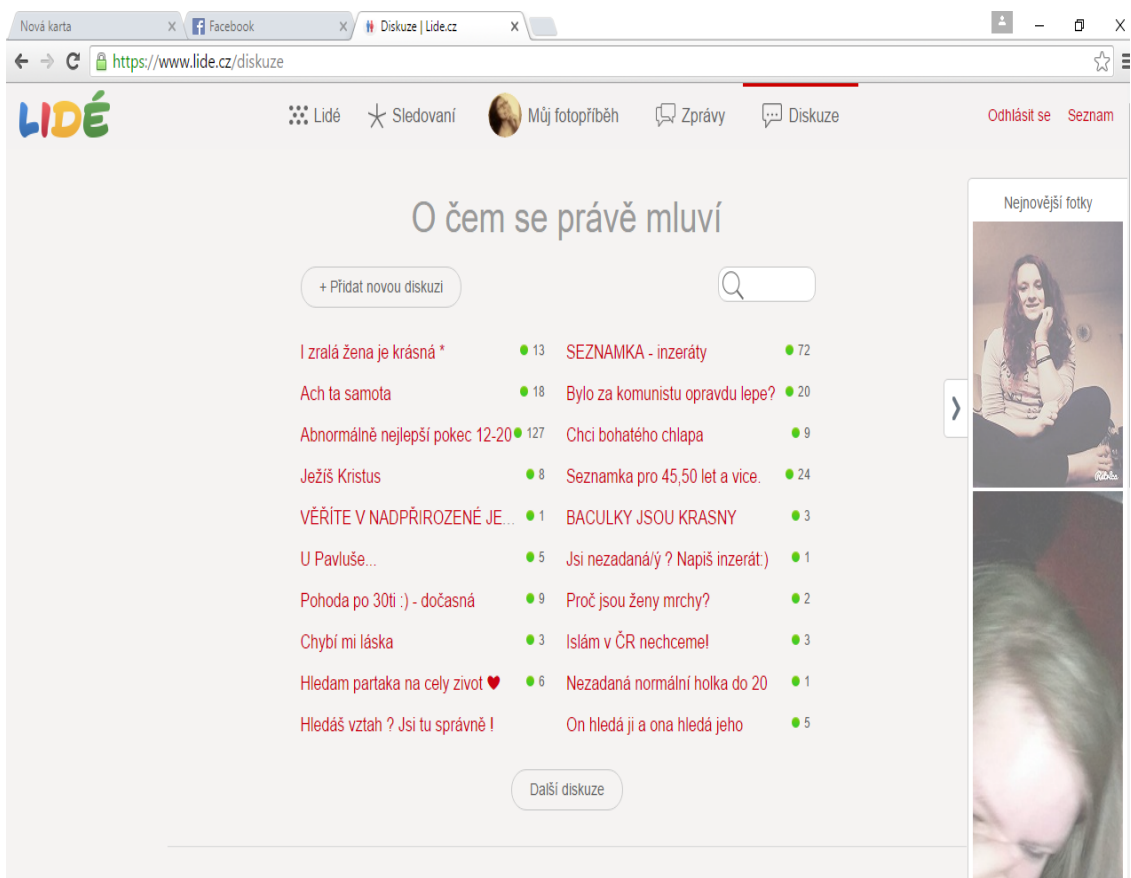
Předpřipravená nabídka ve statusu na Facebooku

The screenshot shows a Facebook profile for Marie Anna Fedrová. The status is a question: "Co se vám honí hlavou?" (What's on your mind?). Below the question is a "Pocity" (Feelings) menu with various options: Sledování, Čtení, Poslech, Pítí, Jídlo, Hraní, Cesta do, Podporuje, Oslava, and Další... The right sidebar features sponsored ads, including one for KPMG asking "HLEDÁTE PRÁCI PRO ABSOLVENTY?" and another for ESET Smart Security 9. The left sidebar shows navigation options like "OBLIBENÉ" and "SKUPINY".

Dostupné z: <https://www.facebook.com/>

6.2 Příloha č. 2

Část nabídky chatových místností na Lidé.cz

The screenshot shows the 'Diskuze' (Discussions) section of the Lidé.cz website. The page title is 'O čem se právě mluví' (What is being talked about now). There is a search bar and a button to '+ Přidat novou diskusi' (Add new discussion). A list of chat rooms is displayed, each with a title, a green dot indicating activity, and a number of participants. The rooms are arranged in two columns. On the right side, there is a vertical strip titled 'Nejnovější fotky' (Latest photos) showing two profile pictures of women.

Chat Room Title	Activity	Participants
I zralá žena je krásná *	● 13	72
Ach ta samota	● 18	20
Abnormálně nejlepší pokec 12-20	● 127	9
Ježíš Kristus	● 8	24
VĚŘÍTE V NADPŘIROZENÉ JE...	● 1	3
U Pavluše...	● 5	1
Pohoda po 30ti :) - dočasná	● 9	2
Chybí mi láska	● 3	3
Hledám partaka na celý život ♥	● 6	1
Hledáš vztah ? Jsi tu správně !	● 6	5
SEZNAMKA - inzeráty	● 72	
Bylo za komunistu opravdu lepe?	● 20	
Chci bohatého chlapa	● 9	
Seznamka pro 45,50 let a více.	● 24	
BACULKY JSOU KRASNY	● 3	
Jsi nezadaná/y ? Napiš inzerát.)	● 1	
Proč jsou ženy mrchy?	● 2	
Islám v ČR nechceme!	● 3	
Nezadaná normální holka do 20	● 1	
On hledá ji a ona hledá jeho	● 5	

Dostupné z: <https://www.lide.cz/diskuze>

7 Seznam příloh

- Příloha č. 1 – Předpřipravená nabídka ve statusu na Facebooku (s. 47)
- Příloha č. 2 – Část nabídky chatových místností na Lidé.cz (s. 48)